

Vastgesteld-verslag d.d. 8 november 2023

Locatie : raadszaal Nuth, 15.00 uur – 16.30 uur

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering. Hij verwelkomt de volgende leden Geurts, dhr. Hermans, mw. Offermans, Kannegieter, Kockelkoren, mw. Hermans, Kleuters, Turfboer, Van Hattem, Demmers (plv) en secretaris Achten. Eveneens nemen deel aan de bijeenkomst de heren Van der Leij (Ministerie van Defensie) en Bovy (provincie Limburg).

Speciaal woord van welkom aan dhr. Van Hattem (Defensie). Hij heeft mw. Elkerbout opgevolgd als vast lid van de CAL AWACS.

Afmeldingen zijn ontvangen van de leden Kiffen en Raes.

2. Vaststellen concept-agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Mededelingen

Voor de CAL AWACS vergadering van 20-09-2023 heeft een schriftelijke ronde plaatsgevonden. Dhr. Kockelkoren heeft schriftelijke vragen gesteld n.a.v. de rapportages van SKLZ. De vragen zijn beantwoord.

4.A. Bespreking rapport evaluatie CAL, Bureau SEO (037-CAL-AWACS-2023)

Presentatie door dhr. prof. dr. Erik Brouwer (hoofd Mededinging, Luchtvaart en Innovatie bij SEO) en dhr. Koeman, MSc (senior Mededinging, Luchtvaart en Innovatie bij SEO).

Presentatie is verzonden (049-CAL-AWACS-2023).

Dhr. Hermans wijst erop dat – zeker door bestuursorganen – wel degelijk adviezen zijn gegeven aan het Rijk. Wel blijft dan de vraag openstaan of dan de juiste weg gekozen is. Dhr. Brouwer adviseert om daarover duidelijkere afspraken te maken.

Dhr. Brouwer sprak over een ‘inhaalslag’ t.a.v. archivering. Mw. Hermans wijst erop dat de ‘inhaalslag’ inmiddels heeft plaatsgevonden n.a.v. een voorbespreking over het concept-rapport. Dit klopt volgens dhr. Brouwer maar dat neemt niet weg dat het goed is om heldere afspraken te maken over archivering van alle stukken.

Dhr. Geurts – als voorzitter van de klankbordgroep – spreekt zijn waardering uit voor het rapport en uit zijn tevredenheid over het gezamenlijk gevoerde proces. Hij vertrouwt erop dat inderdaad alle stukken uit het verleden zijn aangeleverd maar zeker is dat natuurlijk niet. Hij roept op om de aanbevelingen verder onafhankelijk te bespreken en verder uit te werken. Dan zal bijvoorbeeld ook nader moeten worden ingegaan over de vraag ten aanzien van adviezen via de CAL en/of bestuursorganen. Te meer omdat in de CAL AWACS ook leden vanuit de ministeries zitting hebben.

Mw. Turfboer meldt dat het vigerende 'Besluit zonering buitenlands luchtvaartterrein Zuid-Limburg' op grond van de Wet Beperkingengebied buitenlandse luchthaven vervangen dient te worden door een nieuw (ruimtelijk) Besluit Beperkingengebied Geilenkirchen. De overgang van de geluidmaat Ke naar Lden vormt hier een belangrijk onderdeel van. Wanneer dit nieuwe besluit in werking treedt zal het vigerende zoneringsbesluit vervallen en daarmee ook de wettelijke grondslag van de CAL AWACS. In de Wet Beperkingengebied buitenlandse luchthaven is echter geregeld dat een 'commissie regionaal overleg' kan worden ingesteld ter vervanging van de CAL. Hiervoor dient een nieuwe regeling voor de CRO AWACS te worden opgesteld. Het ministerie van Defensie zal het nieuwe Besluit Beperkingengebied en onderliggende regelingen opstellen. De evaluatie van de CAL komt nu dus goed uit en zal deze met de uitwerkingen van de aanbevelingen als input kunnen dienen voor de nieuwe regeling en instelling van de CRO AWACS

Aansluitend aan de zeven aanbevelingen gaf dhr. Brouwer als 'toegift' in zijn presentatie de volgende 'nabrand': aanbeveling is om de CAL periodiek te evalueren, bijvoorbeeld vijfjaarlijks. Op voorstel van dhr. Kockelkoren wordt dit voorstel aanbeveling nr. 8 en zal aan de presentatie worden toegevoegd.

Verschillende leden vragen om nu alvast aan de slag te gaan met het opstellen van een profiel voor een (door Defensie aan te stellen) onafhankelijke voorzitter. Dhr. Geurts spreekt de hoop en verwachting uit dat, zodra er een onafhankelijke voorzitter is, de huidige voorzitter zelf aan tafel plaatsneemt als gedeputeerde Milieu. Dhr. Van Caldenberg geeft aan dat dit precies de wens van het College van GS is. Zolang de SEO aanbeveling niet is uitgewerkt in een formeel advies van de CAL blijft de gedeputeerde in ieder geval voorzitter van de CAL en zal GS geen ad interim (externe) voorzitter aanwijzen (die namens het College van GS is gemandateerd).

Dhr. Van der Leij herkent zich in de aanbeveling en stelt ook voor om deze gezamenlijk verder op te pakken.

B. Stand van Zaken landelijke evaluatie COVM's (025-CAL-AWACS-2023) Presentatie door dhr. Van Hattem, Ministerie van Defensie

Presentatie is verzonden (050-CAL-AWACS-2023).

Diverse leden spreken uit nu al aan de slag te willen met de aanbevelingen van SEO en niet te willen wachten op de uitkomsten van de landelijke evaluatie. Ook willen ze graag weten of er een generieke landelijke regeling komt of dat er 'maatwerk' per commissie mogelijk zal zijn in de toekomst. De heren Van Hattem en Van der Leij geven aan dat 'maatwerk' zeker mogelijk zal zijn en vinden het een goede zaak als werkende weg nu al door de CAL AWACS zaken worden opgepakt zodat we daar 'ons voordeel' mee kunnen doen.

Dhr. Hermans vraagt of louter en alleen het ministerie van Defensie betrokken is bij de landelijke evaluatie. Mw. Turfboer geeft aan dat het ministerie van I&W de ervaringen bij de evaluatie van de burgerluchtvaartcommissies (CRO's)) al gedeeld heeft bij de evaluatie van de CAL AWACS. Kijkend naar de grote (ondernemers)belangen vraagt dhr. Geurts of er 'voldoende onafhankelijkheid' is bij de evaluatie van de burgerluchtvaartcommissies. Volgens mw. Turfboer licht toe wie deel uitmaken van de CRO's bij de regionale luchthavens. Naast een vertegenwoordiging van de luchthaven en gebruikers gaat het o.a. ook om vertegenwoordigers van de betrokken provincie(s) en gemeenten (zowel bestuurders als bewoners) en van milieuorganisaties. Deze partijen hebben allen hun input kunnen leveren aan de evaluatie aan de CRO's.

C. Eerste gedachtewisseling over vervolg aanbevelingen evaluatie CAL AWACS

Eerder heeft het ministerie van Defensie aangeboden om na de presentatie van het evaluatierapport een vervolgggesprek over hoe nu verder te laten plaatsvinden onder leiding van een onafhankelijke gespreksleider. Afgesproken wordt dat dhr. Van Hattem namen van kandidaten zal voorleggen aan provincie Limburg en de gemeenten. Na afstemming wordt een bijeenkomst georganiseerd voor de leden van de CAL AWACS, voorbereid door ambtelijke bijstand. Op voorspraak van dhr. Kockelkoren wordt voor de volgende CAL AWACS een gespreksleider aangezocht.

5. Concept-verslag (038-CAL-AWACS-2023)

Het concept-verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag:

Dhr. Hermans Beekdaelen geeft aan dat “de rijksbijdrage ivm het geluidsmetnetwerk nog geregeld moet worden.” Niets meer is vernomen van het Rijk. Het betreft de uitbetaling en een (toekennings)brief voor de periode 2023-2025. De heer Van Hattem van defensie geeft aan dat nog dit jaar de uitbetaling zal plaatsvinden.

Onder punt 6C verzoekt dhr. Kiffen de gemeenten om berichten actiever te verspreiden. Zoals het hier staat zou dit begrepen kunnen worden dat de gemeenten hierin te kort schieten of zijn geschoten. Aangeleverde informatie/persberichten van de basis (over kalibratievluchten, extra vluchten bij openingsuren etc, derhalve over “voorzienbare zaken” die de gemeente krijgt aangeleverd.) worden echter in de regel een-op-een overgenomen en snel geplaatst op bijvoorbeeld de website.

Dhr. Hermans wijst erop dat mw. Elkerbout bij punt 12 het volgende heeft aangegeven: “nieuwe vliegtuigen zullen op termijn zorgen voor een substantiële geluidsreductie”. Is daar al meer informatie over bekend? In het verlengde daarvan wordt ook de vraag gesteld of de nieuwe toestellen andere vluchteigenschappen hebben bij het opstijgen en landen? En zo ja, wat betekent dat dan voor het bosonderhoud?

Dhr. Van Hattem zegt dat eerst afgewacht moet worden welke toestellen de NAVO gaat kiezen en dat dan mogelijk in het vervolg hierover iets gezegd kan worden. Defensie zal de CAL AWACS berichten zodra er nieuws is. Afgesproken wordt hierop dan terug te komen in de CAL AWACS.

Naar aanleiding van de actielijst:

7. PFAS

Dhr. Hermans merkt op dat tijdens een recent ambtelijk overleg over PFAS/omgeving basis door de provinciale vertegenwoordiging is aangegeven dat de kosten van het maken van het zogenoemde grensoverschrijdend grondwatermodel op zich worden genomen door het Bundesamt für Infrastruktur, Umweltschutz und Dienstleistungen der Bundeswehr (BAIUDBw). De gemeenten gaan er daarmee vanuit dat niet later nog kosten in rekening worden gebracht aan Nederlandse partijen vanwege hun belang bij een dergelijk grensoverschrijdend model. Dit zou het liefst schriftelijk bevestigd kunnen worden. Het past dan niet om later nog een rekening te ontvangen.

Overigens merkt spreker op dat eerder is aangegeven dat de NAVO de betreffende kosten zou dragen. Op de ambtelijke vraag om dit schriftelijk bevestigd te krijgen via het genoemde overleg is geen gevolg gekomen.

Omdat er voor onderhavige problematiek andere overlegstructuren zijn wordt afgesproken deze opmerking daarheen te leiden en in de CAL niet verder aan de orde te laten komen en ook niet meer op de actielijst terug te laten komen.

6. Ingekomen stukken (voorstel ter kennisname van)

A. Brief Vereniging STOP AWACS aan ministerie van Defensie (040-CAL-AWACS-2023)

B. Reactiebrief van ministerie van Defensie aan Vereniging Stop AWACS (041-CAL-AWACS2023)

C. Brief College GS aan Beekdaelen over meetstation ultrafijnstof (042-CAL-AWACS-2023)

D. Brief College GS aan Brunssum over meetstation ultrafijnstof (043-CAL-AWACS-2023)

Dhr. Hermans vindt dat GS te 'oppervlakkig' gereageerd heeft op de wens van de gemeenten om bij een mogelijke volgende plaatsing van meetstations er ook een voor AWACS te plaatsen. Hij had graag een krachtiger toezegging gezien. Dhr. Bovy meldt dat GS zich wel degelijk bewust is van de wens van de gemeenten en dat dit ook zodanig in het College van GS is besproken. Dhr. Hermans ziet de toekomst in dezen dan ook 'met vertrouwen' tegemoet.

E. Brief College GS over vertegenwoordiging ministerie I&W aan de minister van I&W (044-CALAWACS-2023)

F. Brief College GS over vertegenwoordiging ministerie I&W aan de staatssecretaris van Defensie (045-CAL-AWACS-2023)

Mw. Offermans zou het betreuren als het ministerie van I&W definitief niet meer aan de CAL AWACS-vergaderingen deelneemt en hoopt dat daarover nieuwe afspraken gemaakt kunnen worden. Dhr. Van Caldenberg stelt dat de aanwezigheid van mw. Turfboer in de vergadering ook vandaag de meerwaarde weer laat zien. GS heeft over de deelname van het ministerie van I&W brieven gestuurd aan de ministers van I&W en Defensie. Mw. Turfboer stelt dat deze brieven, de verzoeken vanuit de CAL-leden en het gestelde in de evaluatie aanleiding vormen tot nader overleg tussen beide ministeries. Hierop wordt terugkomen in de volgende CAL AWACS.

7. Terugblik werkbezoek / bestuurlijk overleg staatssecretaris van Defensie d.d. 2-11-2023

Het werkbezoek is uitgesteld tot januari 2024 omdat de staatssecretaris tijdelijk een andere portefeuille waarneemt en daardoor tijdelijk uit zijn functie als Staatssecretaris van Defensie is ontheven.

8. Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg

A. Overzicht klachten van het 2e kwartaal 2023 (034-CAL-AWACS-2023)

B. Vliegbewegingen boven de woonkernen van Schinveld en Brunssum 2e kwartaalrapport 2023 (035-CAL-AWACS-2023)

C. Overzicht klachten van het 3e kwartaal 2023 (046-CAL-AWACS-2023)

D. Vliegbewegingen boven de woonkernen van Schinveld en Brunssum 3e kwartaalrapport 2023 (047-CAL-AWACS-2023)

Technische vragen zijn voorafgaand van de vergadering al beantwoord door de basis. De rapportages worden voor kennisgeving aangenomen.

9. NLR: Halfjaarrapportage Vliegbaanbewaking 1^e helft 2023 (048-CAL-AWACS-2023)

Vooraf zijn geen technische vragen ontvangen. Voor kennisgeving aangenomen.

10. Vergaderschema 2024

- Woensdag 28 februari 2024 van 15:00 – 17:00 uur te Brunssum
- Woensdag 5 juni 2024 van 15:00 – 17:00 uur te Nuth
- Woensdag 25 september 2024 van 15:00 – 17:00 uur te Brunssum
- Woensdag 11 december 2024 van 15:00 – 17:00 uur te Nuth

11. Rondvraag

Dhr. Kockelkoren wijst erop dat eind december a.s. de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie ter inzage wordt gelegd. Hij vraagt om ambtelijke afstemming hierover, zo nodig een bestuurlijke en/of CAL-inspraakreactie. Dhr. Van der Leij geeft aan dat het de bedoeling van Defensie is om in alle COVM's en de CAL AWACS hierover een toelichting te geven. Dhr. Geurts geeft aan dat de regionale overheden eerst hun 'eigen huiswerk' moeten doen ten aanzien van de notitie.

Afgesproken wordt dat nader met Defensie bezien wordt wanneer de toelichting kan plaatsvinden en onderling stemmen de gemeenten en provincie Limburg af op welke wijze gereageerd wordt en zij zullen daarbij ook de CAL-leden informeren.

Dhr. Kleuters verzoekt om de stand van zaken Omgevingsfonds de volgende keer op de agenda te zetten. Dhr. Geurts meldt dat dit onderwerp onderdeel is van het uitgestelde gesprek met de staatssecretaris en dat hierover in de volgende CAL mogelijk terugkoppeling kan plaatsvinden als daartoe dan aanleiding is.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering.

De volgende bijeenkomst is op 28 februari 2024 van 15.00 uur – 17.00 uur, raadzaal Brunssum